

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący-Sędzia SO Krzysztof Kamiński

Protokolant: Aneta Chardziejko

bez udziału oskarżyciela publicznego, po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2013 r. sprawy P. P. obwinionego o czyny z art. 86§1 k.w. i art. 97 k.w. na skutek apelacji wniesionej przez obwinionego od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 8 lutego 2013 r. (sygn. akt XIII W 3240/12):

I. Zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że łagodzi orzeczoną wobec obwinionego karę grzywny do kwoty 400-zł. (czterystu złotych).

II. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

III. Zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 40-zł. (czterdziestu złotych) tytułem opłaty za obie instancje i obciąża go zryczałtowanymi wydatkami za postępowanie odwoławcze w kwocie 50-zł. (pięćdziesięciu złotych).

UZASADNIENIE

P. P. został obwiniony o to, że:

1. w dniu 4.07.2012r. około godz. 11.05 w (...)na skrzyżowaniu ul. (...)I kierując samochodem marki (...)o nr rej. (...)podczas zmiany pasa ruchu nie zachował szczególnej ostrożności w wyniku czego nie ustąpił pierwszeństwa kierującemu samochodem marki (...)o nr rej. (...)doprowadzając do zderzenia obu pojazdów. Czynem swym spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, to jest o czyn z art. 86§1 k.w.

2. w miejscu i czasie jak wyżej kierując samochodem jak w pkt 1 nie podając swoich danych personalnych oraz z zakresu polisy OC oddalił się z miejsca zdarzenia, to jest o czyn z art. 97 k.w.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 8 lutego 2013 r. w sprawie o sygn. akt XIII W 3240/12 obwinionego P. P. uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i za to na podstawie art. 86§1 k.w. w zw. z art. 9§2 k.w. wymierzył karę 800 (ośmiuset) złotych grzywny.

Zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 80 (osiemdziesiąt) złotych tytułem opłaty i kwotę 100 (stu) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania.

Powyższy wyrok, w zakresie kary za czyn z art. 86 § 1 kw, a w całości za czyn z art. 97 k.w. zaskarżył obwiniony. Na podstawie art. 427§2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 109§2 k.p.w. wyrokowi temu zarzucił:

1) obrazę przepisów postępowania mająca wpływ na treść wyroku, a mianowicie naruszenie artykułu kodeksu postępowania karnego, tj. art. 4, 5, 7, 8, 410 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. wyrażającą się w odmówieniu wiarygodności zeznaniom obwinionego dotyczącym przebiegu zdarzenia samej kolizji oraz okoliczności, w jakich został wezwany do złożenia wyjaśnień po zdarzeniu, a także nieustaleniu wszystkich faktów istotnych dla sprawy, tj. np. naruszenia przez pokrzywdzonego zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, a także przyjęcia jedynie jego zeznań za wiarygodne,

mimo braku jakichkolwiek innych dowodów potwierdzających jego wersję zdarzenia oraz istnienie sprzeczności w zeznaniach funkcjonariusza Policji.

Na podstawie art. 427 § 2 kpk i art. 438 pkt 3 kpk w zw. z art. 109 § 2 kpk wyrokowi temu zarzucił:

1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mającą wpływ na jego treść polegający na stwierdzeniu, że:

-obwiniony był wyłącznym sprawcą kolizji drogowej,

-pokrzywdzony nie przyczynił się do powstania kolizji drogowej,

-obwiniony uchylił się od okazania uprawnionemu organowi dokumentów.

Wskazując na powyższe zarzuty, na podstawie art. 427§1 i art. 437§1 k.p.w. w zw. z art. 109§2 k.p.w. wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku w całości w odniesieniu do czynu z art. 97 k.w. przez odmienne orzeczenie co do istoty sprawy, tj. uniewinnienie obwinionego, albo

2) uchylenie zaskarżonego wyroku w całości w odniesieniu do czynu z art. 97 k.w. i przekazanie sprawy w całości Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, oraz

3) zmianę wyroku w zakresie orzeczonej kary za czyn z art. 86§1 k.w. poprzez wymierzenie kary w dolnych granicach zagrożenia ustawowego.

Nadto wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność, iż na samochodzie, którym jechał podczas kolizji, nigdy nie był montowany bagażnik, który umożliwiałby przewożenie ładunku, np. drabiny.

Na podstawie art. 118§2 k.p.w. wniósł o zasądzenie na rzecz obwinionego od Skarbu Państwa kosztów postępowania odwoławczego.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 28 maja 2013 roku obwiniony cofnął wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego (k. 75).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna o tyle, o ile kwestionuje wymiar orzeczonej wobec obwinionego kary grzywny.

Wbrew twierdzeniom apelującego, Sąd Okręgowy nie stwierdził uchybień, które rodziłyby wątpliwości co do merytorycznej trafności zaskarżonego wyroku (z wyjątkiem orzeczonej kary, o czym niżej). Postępowanie rozpoznawcze w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone prawidłowo. W pisemnym uzasadnieniu wyroku Sąd meriti poddał logicznej analizie zgromadzone w sprawie dowody. Wnioski ocenne Sądu pierwszej instancji są nie wykraczają poza granice ocen zakreślonych dyspozycją art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.w. Jako takie nie wzbudziły wątpliwości Sądu Okręgowego.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów obrazu art. 4 k.p.k., art. 5 k.p.k., art. 8 k.p.k. i art. 410 k.p.k. wskazać należy, że są one bezzasadne w stopniu oczywistym i są efektem wadliwej interpretacji przepisów prawa oraz nieznamości orzecznictwa sądowego. I tak:

Zasada obiektywizmu, o której mowa art. 4 k.p.k. (w zw. z art. 8 k.p.w.), podobnie jak zasady określone w art. 5 k.p.k. (w zw. z art. 8 k.p.w.), należą do dyrektyw o charakterze ogólnym, stąd też naruszenie tychże przepisów nie może stanowić samodzielnych podstawy apelacji (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2013 r., III KK 117/12, OSNKW 2013/3/25, LEX nr 1277733)

O naruszeniu art. 5§2 k.p.k. (w zw. z art. 8 k.p.w.) można mówić jedynie wówczas, gdy sąd (a nie strona), mimo powziętych w sprawie wątpliwości co do stanu faktycznego, przyjmuje wersję wydarzeń niekorzystną dla oskarżonego (vide m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2012 r., V KK 61/12, LEX nr 1228657). Analiza uzasadnienia wyroku Sądu I instancji nie daje żadnych podstaw do twierdzenia, że takie wątpliwości powzięł.

Z kolei art. 5§1 k.p.k. (w zw. z art. 8 k.p.w.) statuuje zasadę domniemania niewinności („obwinionego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie udowodniona”) i trudno zrozumieć intencje autora apelacji formułującego zarzut obrazy tego przepisu na obecnym etapie postępowania. Podobnie, jak w przypadku zarzutu art. 8 k.p.w., odsyłającego do odpowiednich przepisów Kodeksu postępowania karnego.

Obraza przepisu art. 410 k.p.k. (w zw. z art. 82§2 k.p.w.) zachodzi wówczas, gdy przy wyrokowaniu sąd opiera się na materiale nieujawnionym na rozprawie głównej oraz gdy opiera się na części materiału ujawnionego. Dokonanie oceny dowodów – jak to miało miejsce w niniejszej sprawie – nie stanowi natomiast uchybienia dyspozycji art. 410 k.p.k. (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17 stycznia 2013 r., II AKa 256/12, LEX nr 1271886).

Zarzut obrazy art. 7 k.p.k. (w zw. z art. 8 k.p.w.) jest wynikiem odmiennej oceny dowodów (ogranicza się do przedstawienia okoliczności czynu z punktu widzenia apelującego) i jako taki nie zasługuje na uwzględnienie. Jak bowiem wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy (por. m.in. wyrok z 24 marca 1975 r., II KR 355/74, OSNPG 1975 r., Nr 9, poz. 84) możliwość przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennej poglądu, nie może prowadzić do wniosku o dokonaniu przez sąd wadliwej oceny dowodów. Zwłaszcza wówczas, gdy – jak w przedmiotowej sprawie –:

- po pierwsze, Sąd I instancji w pisemnych motywach wyroku szczegółowo uzasadnił swoje stanowisko, wskazując przy tym fakty, jakie uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych;

- po drugie, po drugie, sądowa ocena dowodów nie wykazuje błędów natury faktycznej (niezgodności z treścią dowodu, pominięcia pewnych dowodów) lub logicznej (błędów rozumowania i wnioskowania) oraz nie jest sprzeczna z doświadczeniem życiowym lub wskazaniem wiedzy (art. 7 k.p.k.).

Wobec wszechstronnych rozważań przeprowadzonych przez Sąd I instancji, prezentowanych w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, odnoszących się także do kwestii sygnalizowanych w środku odwoławczym, zbędnym jest przywoływanie na obecnym etapie postępowania tych samych okoliczności i komentowania w szerszym zakresie spornego orzeczenia.

W tym miejscu wskazać jedynie należy, że z punktu widzenia oceny odpowiedzialności za omawiany czyn z art. 86§1 k.w. decydujące znaczenie ma to, czyje zachowanie doprowadziło do sytuacji kolizyjnej (chodzi o to, kto pierwszy naruszył normę nakazu czy zakazu, a nie kto wtórnie powinien był sprostować wytworzonym wcześniej zagrożeniu bezpieczeństwa). W świetle zgromadzonych w sprawie dowodów nie budzi wątpliwości, że sytuację kolizyjną spowodował obwiniony, który wykonując manewr zmiany pasa ruchu, wymagający zachowania nie „zwykłej”, a „szczególnej ostrożności”; takiej ostrożności nie zachował.

Podkreślić należy, że warunkiem sprostania obowiązkowi szczególnej ostrożności, nałożonemu na uczestnika ruchu drogowego w sytuacjach wskazanych w ustawie (m.in. przy zmianie pasa ruchu), jest nieustająca obserwacja sytuacji na drodze, umożliwiająca percepcję wszystkich zmian i odpowiednie dostosowanie się do nich. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 sierpnia 2009 r., V KK 34/09, OSNKW 2009/9/81, Biul.SN 2009/9/18LEX nr 517097). Obwiniony P. P. wjeżdżając nagle na pas ruchu, którym poruszał się M. K. samochodem m-ki (...), zajechał mu drogę i nie dał mu szans na jakąkolwiek reakcję obronną. Zachowaniem tym zrealizował dyspozycję art. 86§1 k.w.

W realiach niniejszej sprawy doprawdy zdumiewające są poglądy apelującego, starającego się obarczyć winą za zaistniałą kolizję pokrzywdzonego M. K.. Zważywszy, że – jak już wspomniano – do sytuacji kolizyjnej doprowadził P. P..

Z punktu widzenia oceny prawnej przedmiotowej kolizji nie mają żadnego znaczenia rozbieżności w zeznaniach M. P., która nie była świadkiem zdarzenia.

Wskazać należy, że odpowiedzialność za czyn z art. 86§1 k.w. ogranicza się do spowodowania zagrożenia dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym. W tej sytuacji nie ma istotnego znaczenia, co obwiniony przewoził na dachu swego pojazdu.

Sąd I instancji prawidłowo zinterpretował i zakwalifikował zachowanie obwinionego, które miało miejsce bezpośrednio po kolizji. Zważywszy, że zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym, w zaistniałych okolicznościach kierujący pojazdem ma obowiązek zatrzymać pojazd i podać swoje dane personalne (oraz z zakresu polisy OC) na żądanie osoby uczestniczącej w kolizji. Skoro obwiniony tego nie uczynił, dopuścił wykroczenia z art. 97 k.w.

Należy natomiast zgodzić się z obwinionym, iż orzeczona wobec niego kara grzywny w wymiarze 800zł. jest niewspółmierna w stopniu nieakceptowanym (art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 109§2 k.p.w.). Nie uwzględnia ona bowiem stopnia społecznej szkodliwości przypisanych obwinionemu czynów, którego – w realiach niniejszej sprawy – nie sposób przeceniać. Poglądu tego nie zmienia fakt, iż obwiniony uzyskuje dosyć duże dochody (w kwocie ok. 5.000-zł. miesięcznie). Dlatego karę grzywny złagodzone do kwoty 400-zł. W ocenie Sądu Okręgowego kara w takiej wysokości spełni cele w zakresie społecznego oddziaływania oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma ona osiągnąć w stosunku do obwinionego.

Nie stwierdzając innych uchybień, które mogły mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku, orzeczono, jak w pkt. II sentencji niniejszego wyroku.

O kosztach sądowych orzeczono – w oparciu o zasadę odpowiedzialności za wynik procesu – na mocy art. 119 k.p.w. w zw. z art. 636§1 k.p.k., w tym o wysokości zryczałtowanych wydatków w sprawach o wykroczenia za postępowanie przed sądem drugiej instancji na mocy §3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków (Dz. U. Nr 118 , poz. 1269), zaś o opłacie na mocy art. 21 pkt 2 w zw. z art. 10 w zw. z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz. U. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.).